

VERDREVEN.

VERDREVEN.

Ons verhaal brengt ons dicht bij Rusland, en wel naar de Zuid-Westelijke grens, op een punt waar de uitlopers van de machtige Karpathen dit grote Sovjet-rijk naderen.

Dichtbij bevinden zich de Galicische stad Krakau en de beroemde zoutmijnen van Wieliczka. Op de plaats van handeling in ons verhaal bevindt zich een groot rotsblok die boven alle andere blokken in de buurt uitsteekt. Dit rotsblok biedt een geheimzinnige, bijna schrikkelijke aanblik. Half in de aarde begraven lijkt het op een beest met een reusachtig beenderstelsel, dat op zijn buik ligt en op prooi loert. Zo geeft de rots aan de verbeeldingskracht van den wandelaar rijke stof om in het grauwe verleden door te dringen, waar — zoals de sage vermeldt — de oude heidenen, in het geheimzinnige halfduister tussen de rotsen, hun afgodsdiensten pleegden.

Het was een twaalftal jaren, na de bloedige wereldoorlog die voor Rusland de grote revolutie meebracht.

Reeds lang had een donkere Decembernacht zijn

zwarte deken over het landschap uitgespreid. Het was zeker vreemd, dat zich om die tijd nog voetstappen lieten horen in deze eenzame, onherbergzame streek.

Twee gestalten waren het; die juist de hoogte bereikt hadden en die, blijkbaar zeer vermoeid, zich met wanke-

lende schreden voortbewogen. De oudste der twee, een man van middelbare leeftijd, scheen eindelijk niet verder te kunnen. Hijgend zette hij zich met de rug tegen een boomstam en bleef daarop in diep gepeins verzonken. Zijn metgezel, die nog een knaap scheen te zijn, zag hem met blikken van medelijden en diepe genegenheid aan.

„Vader! De weg wordt steeds vermoeiender.”

„Arm kind ! Ik zie wel dat je te moe bent, om verder te gaan,” zuchtte de vader.

„Ik denk niet aan mijzelf,” antwoordde de jongen, „maar ik zie dat uw knieën beven !”

„Als ik je maar dragen kon ! Maar ach, ik voel dat het onmogelijk is,” ging de vader verder voort met vochtige ogen. „Kom, laten we moed vatten — het is misschien nog maar een uurtje en — — —”

„En we zijn in veiligheid” vulde de jongen aan. „Laten we dan maar verder gaan !”

En weder zetten de moede wandelaars hun weg voort.

Doch ze waren aan het einde hunner krachten. Bij iedere stap bijna struikelden zij over de stenen en boomwortels die op de weg lagen, want de nacht was stikdonker, het bos dicht en het pad nauwelijks te zien.

Vader en zoon waren vluchtelingen, Duits-Russische boeren, die terwille van hun geloof en vrijheid hun vaderland hadden verlaten, om in het oude land van de Hervormer Huss een veilig onderkomen te zoeken. Beiden, zowel vader als zoon, hadden moeten vluchten voor de vervolgingen der Bolsjewisten. Zij wilden liever het ergste doorstaan, dan hun geloof verloochenen.

In Rusland was een zware vervolging uitgebroken. Duizenden, die temidden van alle verwarring nog als Christenen wensten te leven, werden als misdadigers in de concentratiekampen opgesloten of werden naar het schrikkelijke Siberië verbannen. Duizenden verlieten hun have en goed en hun vaderland, om in de vreemde rond te zwerven. Ook de kinderen hadden daaronder zwaar te lijden. Kerker en dood wachtten hen, wanneer zij niet toegaven. Maar hoe rijk is die tijd ook aan getuigenissen voor de waarheid, zelfs uit kindermonden !

Ook onze vluchtelingen hadden hun vaderland verlaten, om aan de vervolging der bolsjewisten te ontkomen. Angst, vermoeienissen en honger hadden zij op hun ge-

vaarlijke tocht doorstaan. Dikwijls waren zij verdwaald of meenden zij de vervolgers achter zich te zien.

Met de uiterste inspanning van het beetje krachten dat zij nog bezaten, waren zij hongerig en in bittere koude voortgetrokken en naar hun berekening kon de grens

niet ver meer zijn. Doch zij wisten ook, hoe streng de bolsjewisten alle toegangen bewaakten en zelfs de verborgenste paden doorzochten. Hoevele vluchtelingen waren hier aan de grens van hun vrijheid beroofd en in de gevangenis geslept! Hoevele mannen waren naar de staatsmijnen of naar de ijssteppen van Siberië gezonden; hoevele vrouwen van hen die zij lief hadden, gescheiden!

Daarom moesten deze vluchtelingen ook hun weg door de woeste, onherbergzame streek, nemen. Wat was het dan ook een vreugdevolle, heerlijke aanblik geweest, toen zij van een hoogte af het einde van het brede Weichsel-dal, de natuurlijke grens van Rusland zagen.

„Op de knieën, mijn kind! op de knieën!” had de vader den zoon toegeroepen. Doch bij deze uitroep, die de vader niet had kunnen inhouden, had hij zich het gruwelijke voorval herinnerd, dat hier had plaats gevonden. Niet lang geleden nog had een vluchteling op deze plaats, in zijn vreugde eindelijk de lang verbeide vrijheid voor zich te zien, een loflied aangeheven. Nauwelijks had hij de eerste regels gezongen, of er waren een aantal soldaten toegesnel en hadden hem weer teruggesleept, in een gruwzame gevangenschap. Daarom fluisterde de vader nu den zoon toe : „Houd je vooral stil, mijn kind !”

Het doel was dus dichtbij, maar de angst was daardoor ook des te groter geworden. Hoe dichter zij bij hun bestemming kwamen, des te meer nam de angst toe dat zij, zó dicht bij hun doel, de gewonnen vrijheid weer zouden verliezen. Niet zelden moest de knaap, die meer moed bezat dan de vader, hem steunen en bemoedigen.

„Vader,” had hij hem gevraagd, „houdt God niet langer de wacht over ons ?”

„Kind,” had de vader gezegd, „Gods wegen zijn hoger dan onze wegen. Als ik alleen was, zou het mij gemakkelijker vallen, om te zeggen : „Heer, Uw wil geschiede !” Maar jij — ach, wanneer jij in de handen der vijanden zou vallen ! De Heer hield steeds de wacht over ons, maar toch weet ge hoe.....”

De ongelukkige vader maakte de zin niet af. Hij had teveel treurige dingen beleefd. De jongen zweeg ook een poos, maar ging dan weer verder om zijn vader op te beuren en diens moed wakker te roepen. Meestal gelukte het hem om de treurige uitdrukking van het gezicht van

zijn vader te bannen. Overal zag men aankondigingen op grote biljetten van de Sovjet-staat aangeplakt, die meestal tegen de Godsdienst gericht waren.

Gedurende de laatste dagen van hun vlucht hadden zij hun voorzichtigheidsmaatregelen verdubbeld. Hadden zij inlichtingen kunnen inwinnen omtrent de weg die zij hadden af te leggen, dan hadden zij wel reeds eerder hun einddoel bereikt. Doch ze waren dikwijls verdwaald. Ook nu bevonden zij zich op een verkeerde weg. Zonder het te vermoeden, liepen zij in tegengestelde richting voort. Moeizaam sleepten zij zich verder en eindelijk konden zij zich niet verhelen dat zij verkeerd gingen. De arme knaap kon geen stap verder doen en ook den vader begaven zijne krachten. Zo was dus weder een dag verloren. Er bleef niets anders over dan de dag af te wachten en dan te trachten de goede weg weer te vinden. Echter kon de tocht slechts in de nacht voortgezet worden. Gelukkig was het niet zo koud als het in de regel in December pleegt te zijn. Ook dit voordeel hadden onze beide vluchtelingen als een gave Gods aanvaard.

Om zich tegen de koude nachtwind te beschermen, maakten zij een schuilplaats naast een rots gereed. Terwijl de knaap zich op de grond uitstreckte en zich met een mantel toedekte, bekeek de vader de steen wat nader. Bij het licht van de sterren, dat door het loof van het kreupelhout viel, herkende de man het grote granietblok, dat tengevolge van een bergverschuiving hier tevoorschijn was gekomen. Hij klom bovenop de steen en hoopte zodoende iets van de omtrek te kunnen bespeuren. Doch hij zag niets. Wel straalden de sterren vriendelijk op hem neer, maar het struikgewas belemmerde het verdere uitzicht. Maar het fonkelen van de sterren daarboven in de klare hemel, bracht een rust en stilte in zijn gemoed en hij blikte met dankbaar hart op naar de ster-

renlicht. Intussen hoorde hij de stem van zijn zoon, die hem vroeg: „Vader, bent u daar boven?”

„Slaap je nog niet, mijn jongen?” vroeg de vader.

„Nee, ik kom bij u,” antwoordde de knaap.

„Goed, kom dan!” riep de vader hem toe. „Hier op de rots is een uitholling die ons als rustplaats kan dienen.

De bladeren zijn goed droog en wij zijn hier veel veiliger..”

In een oogwenk had de zoon de hoogte bereikt. Hijgend van inspanning, had hij zich op het bed van bladeren neergeworpen. Maar kort daarna zeide hij : „Vader, we hebben vergeten ..”

„God te danken,” vulde de vader aan, „daar dacht ik ook juist aan en was juist van plan het te doen.”

„Zonder mi?”

„Ja, maar vóór jou — en voor...”

Een diepe zucht ontwong zich aan de borst van den man.

„Denkt u niet, dat wij iets over haar zullen horen?” vroeg de knaap na een kleine pauze.

„Dat zou wel een wonder zijn,” gaf de vader ten antwoord. „Ik geloof daar niet aan. Een van mijn vrienden is niet te weten kunnen komen, of zijn vrouw dood was of zich nog in leven bevond. En hij bevond zich nog wel in dezelfde stad en slechts weinige schreden van de gevangenis, waarin men zijn geliefde echtgenote gesleept had.”

„Maar u heeft mij toch gezegd, dat hij haar nog eenmaal gezien had?” bracht de knaap in het midden.

„Ja, hij zag haar na vier jaren achter de tralies van een venster. Hij kon haar slechts toeroepen : „Houd moed !” O, hoezeer verlang ik er naar je lieve moeder slechts één ogenblik weer te zien, om haar die woorden toe te roepen. Maar ik weet, zij heeft die moedgevende woorden niet nodig. Zij zal haar geloof trouw blijven.

Ik weet nog heel goed wat je moeder, voor ik wegging, tegen me zei. We gingen samen naar de tekst die aan de wand hing, je weet wel, waarop staat: Werpt al uw bekommernissen op Mij, want Ik zorg voor u. „Wel”, zei ze, „man, wij zullen donkere, moeilijke dagen moeten doormaken. Maar laten de zorgen en de moeilijkheden

niet onze vrede verstoren. Daar is maar één ding dat we moeten doen, jij evenals ik. We moeten al wat ons wedervaart aan den Heiland vertellen, want Die zorgt immers voor ons. We moeten niet wachten tot de dag voorbij is, tot ons avondgebed, neen, temidden van de zorgen en angsten, als wij ons bewust worden dat wij onze vrede en geloofsmoed hebben verloren, moeten wij even stil staan en dan zeggen — Here Jezus, die moeilijkheden wilt U wel voor mij oplossen, die zorgen wilt U wel van mij overnemen, want Gij hebt beloofd voor mij te zullen zorgen.

Je lieve moeder zal dus getrouw aan haar Heiland blijven, al mochten ze haar nog zoveel leed doen, maar ach — je kleine zuster ! Wat geeft mij dat een verdriet ; ze is nog een kind !”

„Een kind ?” voegde de jongen op vurige toon den vader toe, „ze is al negen jaar oud !” Een treurige glimlach kwam op het gelaat van den vader.

„Je meent dus,” zei hij, „dat iemand van negen jaar geen kind meer is? — Het is waar, jij hebt je als een man gedragen, maar je zusje is nog zo erg jong !”

„Maak u niet ongerust, vader,” stelde de knaap hem gerust, „ik zal nooit de dag vergeten, waarop de voorzitter van de commissie haar en mij liet halen. Wat was ik toen angstig ! Maar zij was onverschrokken. Toen de voorzitter tegen haar sprak, zeide zij : „Dat klopt niet wat u zegt. In de Bijbel staat geschreven, hoe wij God moeten dienen !”

En toen hij haar op het laatst met vleiende woorden wilde overreden, zag zij hem ernstig in het gezicht en zeide tegen hem : „Waarom mijnheer, zegt u niet rond uit, dat u mij wilt opsluiten, zoals u al zoveel onschuldige mensen opgesloten hebt ?”

En ik zag, hoe zijn gezicht bleek van woede werd.”

„Ja,” antwoordde zijn vader, „op die dag heeft zij zich

moedig en dapper gehouden. Maar wie weet, hoe het nu is? -- Geen moeder meer! — Want zonder twijfel heeft men hen van elkander gescheiden. En dan zo alleen, zo vele gevaren en verleidingen aan alle kant. Ach, dat is mijn grootste zorg! Dat is meer dan ik verdragen kan!”

Zijn smart overweldigde hem. Lange tijd bedekte hij het gelaat met beide handen. Toen echter drukte hij zijn zoon aan zijn borst en legde hem zegenend de handen op het hoofd.

„Mijn lieve jongen,” zei hij, „ik heb je een slecht voorbeeld gegeven. Ik heb gemord en ben in opstand gekomen tegen God en heb daarbij vergeten, God voor Zijn trouwe bewaring te danken. Kom, laat ons dat doen.”

Vader en zoon knielden neer en baden God om Zijn hulp en bijstand. En in hun harten kwam een stille vrede.

Toen het gebed geëindigd was, volgde een diep zwijgen. Beiden kropen dieper in het dorre loof, waarmede de uitholling in de rots gevuld was; de vader trok de mantel over hem en zijn zoon, om zich voor de nachtkoude te beveiligen. Maar geen van beiden kon de slaap vatten. Na enige ogenblikken fluisterde de knaap:

„Weet u, vader, dat het morgen Kerstfeest is? Zouden wij die dag met onze vrienden kunnen vieren?”

„Ga slapen, mijn jongen,” zei de vader zachtjes, „de nacht is nog lang en als wij wat uitgerust zijn, moeten wij proberen de weg naar Krakau te vinden. Slaap nu wat, en dan gaan wij weer op weg.”

Het moede kind legde zijn hoofd in de dorre bladeren en was nadat hij zijn avondgebed gedaan had, spoedig ingesluimerd. Hij had de handen samengevouwen en gebeden:

O groote Christus, eeuwig licht,
Niets is bedekt voor Uw gezicht;
Die ons bestraalt, waar wij ook gaan,
Al schijnt geen zon, al licht geen maan.

Toon ons Uw goedheid en Uw macht,
Door Uw bescherming, dezen nacht;
Behoed ons tegen ramp en leed,
En blijf tot onze hulp gereed.

Verkwik ons door een zoete rust,
Om goed te doen met nieuwe lust ;
Dat onze slaap gematigd zij,
Ja zelfs Uw Naam tot eer gedij'.

Houd ons gemoed voor U bereid,
Opdat het blij Uw komst verbeid',
Daar 't in een stil vertrouwen leeft,
Dat Gij ons onze schuld vergeeft.

Bescherm ons, in de bange tijd
Van zielsverzoeking en van strijd;
Laat nooit den boozen vijand toe,
Dat hij ons eenig' hinder doe.

Behoed het gansche Christendom;
Geef dat in kruis Uw vreugd weerom
Vertrouwt het neergebogen hart,
En heel in gunst der zieken smart.

O Vader, dat Uw liefd' ons blijk';
O Zoon, maak ons Uw beeld gelijk;
O Geest, zend Uwen troost ons neer;
Drieëenig God, U zij al d' eer!

De woorden van den knaap hadden in het hart van den vader de herinnering aan een voorbijgegane gelukkige tijd wakker geroepen. De oude treurigheid en moedeloosheid kwamen weder in zijn hart terug. Hoe gelukkig had hij nog het laatste Kerstfeest gevierd! Hoe opgewekt had hij in familiekring van vrouw en twee kinderen gesproken! Weliswaar woedde toen reeds jaren de storm der vervolging door het land. Doch juist daarom hadden zij het voorrecht van het tezamenzijn zo zeer genoten. Maar nu was dit toevluchtsoord verwoest. De vrolijke stemmen van de eens zo gelukkige familie waren verstomd. Ach, dat alles verscheurde het hart van den armen vader. En zelfs wanneer zij het doel van hun tocht zouden bereiken en door hun vrienden zouden worden opgenomen, dan bleef toch voor altijd de herinnering aan die verschrikkelijke dagen vol gevaar en aan die andere geloofsgenoten, die in gruwzame, vreselijke gevangenschap hun dagen versleten.

Ach, hoe konden zij zelve ooit gelukkig zijn, terwijl moeder en dochter in de kerker versmachtten.

Terwijl zulke duistere gedachten den vader zwaar en treurig maakten, bemerkte hij, dat ook de knaap door een nare droom gekweld werd.

De dappere jongen had nooit zijn angst tegenover zijn vader geuit, maar in de droom vervolgden hem duizend angsten en met een luide schreeuw riep hij: „Moeder — Suzanna!” — Daarbij breidde hij in de slaap zijn armen wijd uit, als wilde hij de ongelukkigen helpen, die hij in de droom waarschijnlijk in groot gevaar zag. De vader zag, dat de droevige beelden van die verschrikkelijke dag weder voor zijn ogen traden, toen men moeder en dochter weggesleurd had. Doch plotseling werd de aandacht van den man door een geruis getrokken en zeer haastig boog hij zich over den knaap heen en fluisterde hem in het oor: „Zwijg, jongen! Wordt wakker,

Heinrich ! Houd je, om alles ter wereld, stil !”

Geschrokken rees de knaap omhoog. Hij was helemaal in de war. Was het werkelijkheid of een droom ? Nog half in de slaap meende hij dat zijn moeder door soldaten werd weggesleept en juist wilde hij weer een

schreeuw uitstoten, maar zijn vader legde hem de hand op zijn mond.

„Stil, jongen, of we zijn verloren ! Kijk, daar in de bosjes — de soldaten — ze komen — stil !”

Nu zag de knaap de gevaarlijke positie waarin zij zich bevonden en heel stil legde hij zich naast zijn vader neer.

Deze had zich niet vergist. Inderdaad vernamen zij de schreden van vier soldaten, die de grenzen moesten bewaken. Een der soldaten droeg een lantaarn, waarvan hij het licht naar alle zijden wendde. De andere soldaten zochten met scherp blik in alle holten en hoeken. De beide vluchtelingen zagen goed, hoe het schijnsel de stammen der bomen spookachtig deed oplichten, om daarna weder alles in het donker te doen verdwijnen. Alles scheen in het licht te bewegen en te draaien. Gelukkig waren door het ritselen der dorre bladeren onder de voeten der soldaten de woorden van den jongen niet door hen gehoord.

„We hebben ons weer eens vergist,” zei een der soldaten.

„Het geluk laat ons de laatste tijd in de steek,” merkte een andere op.

„En toch ben ik zeker, dat ik mij niet vergist heb,” zei daarop een derde stem. „Toen de avond viel zag ik een man en een jongen deze kant uitgaan. Ver kunnen zij niet gekomen zijn, want zij waren blijkbaar erg vermoeid.”

„Dan moeten zij in ieder geval dit smalle pad opgegaan zijn,” liet de eerste zich weer horen. „Wanneer zij de rotsen hier bereikt hebben, dan moeten zij allang over de grens zijn.”

„Zelfs in dat geval moeten zij ons in handen vallen,” riep de tweede der soldaten uit. „Het zou jammer zijn, als wij de vijftig roebel zouden verliezen, die wij voor gevangen genomen vluchtelingen krijgen.”

„Dat is waar. Vooruit dan maar,” riep de lantaarndrager. „Maar kijk eens, wat is dat?”

Ze waren op dat ogenblik juist op de plaats gekomen, waar de beide vluchtelingen zich eerst schuil hadden gehouden. Er was daar een dikke laag bladeren te zien, waar de soldaten nog aan konden bespeuren hoe de

twee vluchtelingen gelegen hadden.

„We zijn te laat gekomen,” mopperde de lantaarndrager geërgerd. „Het zou een geluk geweest zijn, als wij de vluchtelingen hier juist aan de grens gepakt hadden. We hebben werkelijk pech!”

„Het is duidelijk, dat zij niet geweten hebben, dat ze zó dicht bij de grens waren. Ze hadden slechts aan de andere kant van de rots behoeven te liggen en...”

„En we hadden ze dan nog gepakt,” onderbrak de andere lachend. „De grenswachten zijn gelukkig niet in de buurt om de grenzen te bewaken. Die ellendige Kulaki hadden kunnen schreeuwen zoveel zij wilden...”

Na een kleine pauze nam de lantaarndrager weer het woord en zei : „Het was een vrolijke geschiedenis die we hier het vorige jaar beleefd hebben. We vingden toen vele vluchtelingen. Bevend, jammerend en smekend vroegen zij, om Gods wil hen te sparen. We hebben ze in de bomen laten klimmen en ze er toen uitgeschoten.”

Bij deze woorden lachte de ruwe man uit volle borst. De anderen lachten mee en spraken hun spijt uit dat zij er niet bij geweest waren.

Daar de lantaarndrager, die deze geschiedenis ten beste gaf, met zijn rug tegen het rotsblok geleund stond, was aan de vluchtelingen daar boven geen woord ontgaan. Nu bemerkten zij, dat zij zich juist op de grenslijn bevonden, want de rots vormde de grens tussen Rusland en Galicië. Aan de ene zijde loerde duisternis, gevangenschap en dood, aan de andere zijde wenkte het licht van de vrijheid. Doch wat moesten de arme vluchtelingen nu beginnen? Zij hadden, voordat de soldaten gekomen waren, genoeg tijd gehad om zich over de grens in veiligheid te brengen. Vijftig tot honderd schreden hadden hen de vrijheid gegeven. Hun enige hoop was nog, dat het de soldaten niet zou invallen, om boven op het rotsblok te klimmen.

Tot hun geluk hadden de soldaten niet dit voornemen. Zij verwijderden zich, lachend zonder ophouden over de sluwheid van hun kameraad en zich ergerend, dat ze deze keer niet iets dergelijks konden doen. Doch toen zij zich ongeveer twintig stappen verwijderd hadden, meenden zij menselijke stemmen te horen. Ook de vluchtelingen hadden het geluid gehoord en zij ontdekten werkelijk van hun hoogte af het schijnsel van fakkels. Had het uur hunner verlossing geslagen? Of dreigde het gevaar nu ook van andere zijde? Zij vreesden het laatste. Want zij hadden wel gehoord hoe weinig de vijanden om grenzen gaven. De soldaten keerden terug, terwijl zij ondertussen naar alle kanten uitkeken en luisterden. Om beter uitzicht te hebben, klom een van hen boven op het rotsblok, waar zich de beide vluchtelingen bevonden. Vlak daarop hoorde men hem roepen:

„Hierheen, kameraden, hierheen, ik heb hen!”

In grote haast kwamen de anderen naderbij. Een luide schreeuw klonk uit de mond van den man. Zóó dicht bij het doel, en toch... alles, alles verloren!

* * *

Op dat ogenblik brak het licht van de fakkels door het donker en een psalm klonk uit monden van vele mensen, die door de zwijgende duisternis, slechts door de fakkelschijn gebroken, naderbij traden. De soldaten hielden in grote verwarring halt. De ongelukkige vader drukte zijn luid jammerenden zoon aan het wild kloppende hart. De tonen die zijn oren troffen, verzekerden hem, dat de verlossing nabij was. In minder dan geen tijd rukte hij zich los en met een snelheid en behendigheid, die vrees en hoop hem verleenden, snelde hij — den knaap in zijn armen houdende — de rots af en was in de volgende seconden voor de blikken der vervolgers verdwenen. Enkele minuten later bereikte hij op een open plek

in het bos de rijen der fakkeldragers en stortte hij krach-
teloos ter aarde, terwijl hij nog uitriep :

„Redt mij en mijn kind ! Wij zijn vluchtelingen !”

Ze waren gered. Vele mensen omringden hen en

vormden een muur tussen hen en hunne vervolgers, ter-
wijl sterke armen zich naar hen uitstrekten.

De vervolgers snelden van de rots af en waren in het
volgende ogenblik in het donker van het kreupelbos ver-
dwenen. De stilte werd nog slechts door enige jubelkre-
ten der fakkeldragers onderbroken.

Intussen scheen het vader en zoon zwaar te vallen
zich aan de veranderde omstandigheden aan te passen.

Nog steeds hield de vader zijn beminden zoon stijf in zijn armen gekneld.

Doch langzamerhand werden beiden rustiger. Men sprak hen vriendelijk toe; men zette hen op een steen neer en eindelijk overtuigden zich vader en zoon, dat zij gelukkig aan de handen hunner vijanden waren ontkomen. Hoe hartelijk waren zij door de geloofsgenoten ontvangen! Men bracht hun spijs en drank en liet hen zich verkwikken na zo'n gevaarlijke tocht. Nu eerst hadden zij oog voor de groep mannen, vrouwen en kinderen, die om hen heen stonden. Het aantal fakkels werd groter, het hele bos werd door het schijnsel verlicht. Een vrolijke glans lag op aller gelaat. Boven, op de top van de rots, knetterden en flikkerden de vlammen van een takkenbos, die men in allerijl had opgetast.

Het was hier de plaats waar dikwijls vluchtelingen over de grens kwamen en waar liefdevolle harten hen opwachtten. Deze nacht voor het Kerstfeest had de predikant zich bij hen gevoegd, om gezamenlijk te bidden voor allen die in Rusland vervolgd werden.

Met hartelijke groet verwelkomde de predikant den vader en drukte met aandoening den knaap tegen zich aan, terwijl hij sprak: „Gij zijt niet de eersten die wij opnemen; en ge zult ook niet de laatsten zijn. Moge gij bij ons vinden, wat u in uw land niet toegestaan wordt. Alles wat wij daartoe kunnen bijdragen, zullen wij doen. Wij weten niet, wat gij in Rusland hebt achtergelaten, maar degenen die God liefhebben, moeten alle dingen medewerken ten goede.”

Een glans van blijdschap lag over allen die hier bijeen waren, zelfs de natuur scheen zich te verheugen. De ganse omgeving werd door het flikkerende schijnsel der fakkels verlicht. Aan de avondhemel stonden ontelbare sterren en de maan goot zijn zilveren licht in brede stralen over de machtige bomen. Spoedig klonk een vroom

avondgezing en na het einde ervan verhief zich de prediker en sprak :

„De Heer heeft op dit oogenblik met een machtige stem tot ons gesproken. Hij heeft ons Kerstfeest uitverkoren, om twee vluchtelingen door een wonderbare leiding tot ons te voeren. Zij moesten, zoals zovele andere Duits-Russische boeren, hun geliefd vaderland verlaten, hun familie en vrienden in hun land achterlaten, om in de vreemde een nieuw vaderland en hun dagelijks brood te verwerven. En al deze nood en zorgen dragen zij ook terwille van het geloof, om God in een vreemd land te dienen, Hem na te volgen en Hem toe te behoren. Het is de Heilige Nacht. Onze gedachten gaan terug naar de tijd, dat God zijn enigen Zoon op aarde liet komen om daar vervolging, nood en dood te ondergaan. Hij bracht ons vrijheid, volle vrijheid, ook in de schijnbare slavernij der vervolging. Hij liet immers in de diepste duisternis het licht van de Kerstnacht over ons opgaan. Hij brengt ons mensen op wonderlijke wegen en leidt ons daar veilig. Zo heeft Hij ook deze vluchtelingen wonderbaarlijk geleid. Hem zij daarvoor de dank in eeuwigheid!”

Toen weerklonken de klanken van een godsdienstig gezang door het door fakkellicht beschenen woud, een gezang dat tot één geweldig accoord samenklonk, namelijk het lofgezing der engelen, dat deze eens in de velden van Bethlehem aanstemden :

„Ere zij God in de hoogste hemelen en in de mensen een welbehagen.”

De ouderen onder de menigte hadden zich weldra om de beide vluchtelingen geschaard. Men wilde van de vlucht, van de vele gevaren en van de wonderbare redding der vluchtelingen horen. Zij schetsten het lijden en de noden der Christelijke kerken in Rusland. Vertelden van de duizenden en duizenden Russen, die overal de grenzen trachten over te komen, om in Canada of waar

ook elders een nieuw vaderland te zoeken.

De bolsjewistische machthebbers zetten alles op het spel om de Christenen te onderdrukken en te vervolgen. Naar Siberië gaan dagelijks de treinen, volgepropt met vrouwen en kinderen, waarvan de helft reeds bezwijken voor zij daar aankomen.

Dorpen waar uitsluitend gelovigen woonden, werden door afdelingen van het rode leger in de nacht overvallen, en alle ingezetenen, mannen, vrouwen en kinderen vermoord. Niets werd gespaard!

De grootste gruwelen hadden daarbij plaats. Predikanten werden aan de staarten van paarden gebonden en voortgesleurd tot ze dood waren. Kinderen werden de beentjes afgesneden en in putten geworpen.

Uit de Russische hel, waar men alleen maar het leven aan Godlozen gunde, waren zij ontkomen. „Och, help toch”, smeekten de vluchtelingen, in naam van den Heiland der wereld, onze arme geloofsgenoten in ons stervend vaderland.

Diep onder de indruk nam de predikant het woord en zei: „Wij zijn allen verplicht de nood der verdrukte Christenen in Rusland in onze voorbede te gedenken. Eens zal ook God aan dat schrikbewind in Rusland een einde maken, want:

Wat afvalt van den hogen God, — moet vallen,
Eenzelfde deel — eenzelfde lot voor allen.
Het zij staten — het zij groten
Verlaten wordt — wat God verlaat,
Wat God verstoot — verstoten.
Wel hoort men telkens stem op stem:
„Wat nood, — wij redden 't buiten Hem,”
Maar die dit zeggen zinken.

Wij zullen allen die over onze grenzen komen met open armen ontvangen en de liefde van Christus zal ons dringen hen in alles te helpen en te steunen. Veel

wordt in Rusland geleden. Vele gezinnen worden uit elkander gerukt, maar hoe dikwijls ook worden velen op wonderbare wijze door Gods bestel gered". Nadat de predikant nog eenmaal God had gedankt voor het goe-

de aan deze twee vluchtelingen bewezen, ging men, innig blijde en verheugd henen om tezamen Kerstfeest te vieren. Daar zaten zij in de volle kerk en hoorden het oude Kerstevangelie, dat ons in Lukas 2 beschreven staat:

En het geschiedde in diezelfde dagen, dat er een gebod uitging van den Keizer Augustus, dat de gehele wereld beschreven zou worden.

Deze eerste beschrijving geschiedde, als Cyrenius over Syrië stadhouder was.

En zij gingen allen om beschreven te worden, een iegelijk naar zijn eigen stad.

En Jozef ging ook op van Galiléa, uit de stad Nazareth, naar Judéa, tot de stad Davids, die Bethlehem genaamd wordt (omdat hij uit het huis en geslacht van David was).

Om beschreven te worden met Maria, zijne ondertrouwde vrouw, welke bevrucht was.

En het geschiedde, als zij daar waren, dat de dagen vervuld werden, dat zij baren zoude.

En zij baarde haren eerstgeboren Zoon, en wond Hem in doeken, en leide Hem neder in de kribbe, omdat voor henlieden geene plaats was in de herberg.

En er waren herders in diezelfde landstreek, zich houdende in het veld, en hielden de nachtwacht over hunne kudde.

En ziet, een Engel des Heeren stond bij hen, en de heerlijkheid des Heeren omscheen hen, en zij vreesden met groote vreeze.

En de Engel zeide tot hen: Vreest niet! want ziet ik verkondig u groote blijdschap, die al den volke wezen zal;

Namelijk dat U heden geboren is de Zaligmaker, welke is Christus, de Heere, in de stad Davids.

En dit zal u het teeken zijn: gij zult het Kindeken vinden in doeken gewonden, en liggende in de kribbe.

En van stonde aan was er met den Engel eene menigte des hemelschen heirlegers, prijzende God en zeggende :

Eere zij God in de hoogste hemelen, en vrede op aarde, in de menschen een welbehagen.

En het geschiedde, als de Engelen van hen weggevaren waren naar den hemel, dat de herders tot elkander zeiden: Laat ons dan heengaan naar Bethlehem, en laat ons zien het woord, dat er geschied is, hetwelk de Heere ons heeft verkondigd.

En zij kwamen met haast, en vonden Maria, en Jozef, en het Kindeken liggende in de kribbe.

En als zij het gezien hadden, maakten zij alom bekend het woord, dat hun van dit Kindeken gezegd was.

En allen, die het hoorden, verwonderden zich over hetgeen hun gezegd werd van de herders.

Doch Maria bewaarde deze woorden alle te zamen, overleggende die in haar hart.

En de herders keerden wederom, verheerlijkende en prijzende God over alles, wat zij gehoord en gezien hadden, gelijk tot hen gesproken was.

En als acht dagen vervuld waren, dat men het Kindeken besnijden zou, zoo werd Zijn naam genaamd JEZUS, welke genaamd was van den Engel, eer Hij in het lichaam ontvangen was.

En als de dagen harer reiniging vervuld waren, naar de wet van Mozes, brachten zij Hem te Jeruzalem, opdat zij Hem den Heere voorstelden.

(Gelijk geschreven is in de wet des Heeren : Al wat mannelijk is, dat de moeder opent, zal den Heere heilig genaamd worden),

En opdat zij offerande gaven, naar hetgeen in de wet

des Heeren gezegd is, een paar tortelduiven, of twee jonge duiven.

En ziet, er was een mensch te Jeruzalem, wiens naam was Simeon; en deze mensch was rechtvaardig en Godvreezende, verwachtende de vertroosting Israëls; en de Heilige Geest was op hem.

En hem was een Goddelijke openbaring gedaan door den Heiligen Geest, dat hij den dood niet zien zoude, eer hij den Christus des Heeren zou zien.

En hij kwam door den Geest in den Tempel. En als de ouders het Kindeken Jezus inbrachten, om naar de gewoonte der wet met Hem te doen;

Zoo nam hij Hetzelve in zijne armen, en loofde God, en zeide :

Nu laat Gij, Heere! Uwen dienstknecht gaan in vrede, naar Uw woord;

Want mijne oogen hebben Uwe zaligheid gezien,

Die Gij bereid hebt voor het aangezicht van al de volkeren:

Een Licht tot verlichting der Heidenen en tot heerlijkheid van Uw volk Israël.

En Jozef en Zijne moeder verwonderden zich over hetgeen van Hem gezegd werd.

En Simeon zegende henlieden, en zeide tot Maria, Zijne moeder: Zie, Deze wordt gezet tot eenen val en opstanding veler in Israël, en tot een teeken, dat wederproken zal worden.

(en ook een zwaard zal door uwe eigene ziel gaan) opdat de gedachten uit vele harten geopenbaard worden.

En er was Anna, eene profetesse, eene dochter van Fanuël, uit den stam van Aser; deze was tot grooten ouderdom gekomen, welke met haren man zeven jaren had geleefd van haren maagdom af.

En zij was eene weduwe van omtrent vier en tachtig

jaren, dewelke niet week uit den Tempel, met vasten en bidden, God dienende nacht en dag.

En deze, te diezelfde ure daarbij komende, heeft insgelijks den Heere beleden, en sprak van Hem tot allen, die de verlossing in Jeruzalem verwachtten.

En als zij alles voleindigd hadden, wat naar de wet des Heeren te doen was, keerden zij weder naar Galiléa, tot hunne stad Nazareth.

En het Kindeken wies op, en werd gesterkt in den geest, en vervuld met wijsheid; en de genade Gods was over Hem."

De vluchtelingen bleven voorlopig in 't huis van den predikant. De Here, Die geen van Zijn kinderen vergeet, vergat ook hen niet, maar zorgde verder voor hen. Moesten zij hier in ballingschap leven, eens zouden zij komen in dat betere, dat hemelse Vaderland. Wanneer zij altijd bij Hem zouden zijn, Die zij hier zo innig hadden lief gehad.

WIENS EIGENDOM ZIJT GIJ?

Eens, toen ik in mijn jeugd met vader thuis was, hoorde ik iemand spreken over „het eigendom zijn van den Here Jezus”. Ik merkte wel, dat vader het heerlijk vond het eigendom te zijn van den Here en ik vroeg hem wat dat betekende.

Vader vertelde het me dadelijk!

Kijk eens. Jullie hebben wel eens op straat in de modder een ouwe pet zien liggen. Die pet hoorde van niemand. De een schopt er tegen, de ander schopt er tegen, een derde gooit die pet in een plas, er rijdt een kar overheen, die pet wordt al ouder en viezer, niemand bekomert zich er om. Die pet is niemands eigendom.

Maar laat die pet nu eens aan een jongen behoren! Al is die pet nog zo oud en kapot, die pet hóórt aan iemand. Die jongen, aan wien die pet behoort, houdt 't oog op de pet. En als er nu iemand een schop tegen die pet geeft, dan springt die jongen op, en zegt (Vader deed het precies na, en we zagen en hóórden het):

„W-w-wil je wel eens van die pet afblijven!”

„Zie je kinderen”, zei Vader, „zo gaat het nu ook met ons. Als we niemands eigendom zijn, dan dwarrelen we maar rond door het leven, en iedereen kan ons kwaad doen, en niemand neemt het voor ons op.

Maar als we eigendom van Jezus zijn, hoe armoedig en ellendig we dan ook zijn, dan neemt Hij 't altijd voor

ons op. En als er boze machten zijn, die ons willen schaden, en ons nóg ellendiger willen maken, dan ziet Hij dat uit de hemel, en strekt Zijn beschermende hand over ons uit en zegt: „Wil je wel eens van mijn kind afblijven!”

En, meisjes, als ik ooit in de strijd des levens — want die komt onafwendbaar als je ouder wordt — die boze machten op mij af heb voelen komen, dan heb ik o zo dikwijls aan die kinderlijke uitlegging van mijn lieven Vader gedacht, en God gedankt uit het diepst van mijn ziel, dat ook ik het eigendom mocht zijn van een zo te deren Heiland en machtigen Koning als de Here Jezus.

DE DAG DES HEREN (Zondag)

Dit is de dag des Heren,
Door allen wijd en zijd,
Die Zijne gunst bewaren,
Aan Jezus' dienst gewijd.

De dag als in Zijn woning
Zich 's Heren volk vergaart
En Jezus zich als Koning
En Heiland openbaart.

Maria zocht verslagen
Haar dierbaar Kind alom.
En vond het na drie dagen
In 's Vaders huis weerom.

O Heiland, hoor mijn beden,
Die 'k opzend naar omhoog,
En geef toch dat ik heden,
Als zij, u vinden moog'.

MORGENZANG

Wij danken U, barmhartig God,
Beschikker van ons deel en lot,
Voor Uwe hoed' en trouwe wacht,
Ons weër betoond in dezen nacht.

Verleen ons, na genoten rust,
Opnieuw gezondheid, kracht en lust,
Daar 't lichaam, door den slaap verkwikt,
Zich weder tot den arbeid schikt.

Dat wij ons ambt en plicht, o Heer!
Getrouw verrichten, tot Uw eer;
Dat Uwe gunst ons werk bekroon';
Uw Geest ons leid' en in ons woon'.

Zie op ons neder in genâ,
Opdat ons werk voorspoedig ga;
En scheld ons alle misdaân kwijt,
O Heer! Die vol ontferming zijt.

Verlicht ons hart, dat duister is;
Wil ons naar Uw getuigenis,
Doen vlieden alle kwade paân,
En ijev'rig in Uw wegen gaan.

Schenk Uwen zegen bij Uw Woord;
Het rijk des satans word' verstoord,
Sterk leeraars, sterk onz' overheid,
In 't werk door U hun opgeleid.

Troost allen, die, in nood en smart,
Tot U verheffen 't angstig hart;
Maak ons in tegenspoeden stil;
Hoor ons, o God! om Jezus' wil.

GEBED VOOR 'T ETEN

O Vader! Die al 't leven voedt,
Kroon onze tafel met Uw zegen,
En spijs en drink ons met dit goed.
Van Uwe milde hand verkregen.
Leer ons voor overdaad ons wachten;
Dat w' ons gedragen als 't behoort;
Doe ons het hemelsche betrachten;
Sterk onze zielen door Uw Woord.

Amen

DANKGEBED NA 'T ETEN

O Heer! wij danken U van harte
Voor nooddrift en voor overvloed.
Daar menig mensch eet brood der smarte,
Hebt Gij ons mild en welgevoed;
Doch geef, dat onze ziele niet
Aan dit vergankelijk leven kleev';
Maar alles doe, wat Gij gebiedt,
En eind'lijk eeuwig bij U leev'.

Amen

HET „ONZE VADER”

Onze Vader, Die in de hemelen zijt!
Uw Naam worde geheiligd.
Uw Koninkrijk kome.
Uw wil geschiede, gelijk in den hemel,
[alzoo ook op de aarde.
Geef ons heden ons dagelks brood,

En vergeef ons onze schulden,
[gelijk ook wij vergeven onzen schuldenaren.
En leid ons niet in verzoeking,
maar verlos ons van den booze.
Want Uw' is het Koninkrijk, en de kracht,
en de heerlijkheid, in der eeuwigheid,
Amen.

HET „GEBED DES HEEREN”

O, allerhoogste Majesteit!
Die, in het rijk der heerlijkheid,
De heem'len hebt tot Uwen troon,
Wij roepen U, in Uwen Zoon,
Die voor ons heeft genoeg gedaan,
Als onzen Vader need'rig aan.

Geheiligd word' Uw Naam; ai! geef,
Dat elk, waar hij op aarde leev',
Dien Vadernaam erkennen moog';
Uw deugden roeme hemelhoog;
Dat elk, als kind, aan U gelijk',
En in zijn doen Uw beelt'nis blijk'.

Uw Koninkrijk koom' toch, o Heer!
Ai! werp den troon des satans neer;
Regeer ons door Uw Geest en Woord;
Uw lof word' eens alom gehoord,
En d' aarde met Uw vrees vervuld,
Totdat G' Uw rijk volmaken zult!

Uw wil geschied', Uw wil alleen,
Als in den hemel, hier beneën;
Uw wil is altoos wijs en goed,

't Is Majesteit, al wat Gij doet;
Dat ieder stil daarin berust',
En Uw bevelen doe met lust.

Geef heden ons ons daag'lijks brood,
Betoon Uw trouwe zorg in nood;
Gij weet, wat elk op aard behoev',
Dat ons dan geen gebrek bedroev',
Dat nooit Uw zegen van ons wijk',
Die maakt alleen ons blij en rijk.

Vergeef ons onze schulden, Heer,
Wij schonden al te snood Uw eer.
De boosheid kleeft ons altijd aan;
Wie onzer zou voor U bestaan,
Had Jezus niet voor ons geleên?
Wij schelden kwijt, die ons misdeên.

Leid ons in geen verzoeking ooit,
Verberg voor ons Uw aanzicht nooit.
Gij weet het, onze kracht is klein;
De driften veel, en 't hart onrein;
Wat wordt er van ons in dien staat,
O Vader! zoo Gij ons verlaat?

Verlos ons uit des boozen macht,
Bescherm en sterk ons door Uw kracht,
Wij zijn toch zwak, zijn sterkt' is groot;
Dus zijn w' elk oogenblik in nood;
Hier komt nog vlees en wereld bij
Ai! sterk ons dan, en maak ons vrij.

Want Uw is 't koninkrijk, o Heer!
Uw is de kracht, Uw is al d' eer.
U, Die ons helpen wilt en kunt,

Die, in Uw Zoon, verhooring gunt,
Die door Uw Geest ons troost en leidt,
U zij de lof in eeuwigheid.

Ja, Amen! trouwe Vader, ja!
Wij maken staat op Uw genâ.
Ons hart, o God! Die alles ziet,
Veroordeelt ons in 't naad'ren niet;
Het zegt, daar G' op ons bidden let,
Geloovig Amen op 't gebed.

Paulus-Vereeniging, Keizersgraacht 470, AMSTERDAM.
Verkoop verboden.